

**ЗВЕРНЕННЯ Координаційної ради з питань захисту української мови при Київській міській організації товариства «Меморіал» ім. В.Стуса до Президента України В.Ф.Януковича**

Конституція України, п'ятнадцятиріччя з часу ухвалення якої ми відзначаємо 28 червня, підтвердила статус української мови як державної і в статті 10 Конституції України встановила: «Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України», – сказано. Відповідно до статті 11, держава «сприяє консолідації та розвиткові української нації, її історичної свідомості, традицій і культури...». Саме державна мова є ключовим інструментом не лише консолідації, а й забезпечення політичної єдності суспільства і зміцнення державності.

Рішення Конституційного Суду України від 14 грудня 1999 року № 10-рп/99, яке тлумачить статтю 10 Конституції України, встановлює, що «українська мова як державна є обов'язковим засобом спілкування на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування (мова актів, роботи, діловодства, документації тощо)...». У своєму рішенні Конституційний Суд України підкреслює, що статус української мови як державної повністю відповідає державотворчій ролі української нації, яка історично проживає на території України, становить абсолютну більшість її населення і дала офіційну назву державі, та є однією з основ конституційного ладу в Україні.

Незважаючи на те, що Конституція України, як і Рішення Конституційного Суду України є обов'язковими до виконання на всій території України, не припиняються замах на фундаментальні положення Основного закону. Передовсім це стосується державних посадовців найвищого рівня – Прем'єр-міністра України М.Азарова, Першого віце-прем'єр-міністра України А.Клюєва, Віце-прем'єр-міністра України Б.Колесникова, Першого заступника Глави Адміністрації Президента України І.Акімової, міністра внутрішніх справ А.Могильова, народних депутатів України та багатьох інших високорангових чиновників, які нехтують вимогами Конституції України і чинного законодавства. Попри те, що їхній обов'язок – вживати українську мову як мову офіційного спілкування під час виконання ними службових обов'язків, вони невиправдано використовують недержавну мову у публічній діяльності.

Це стосується і протиправних рішень, ухвалених деякими органами місцевої влади, зокрема, Запорізької та Луганської обласних рад, спрямованих на звуження сфери функціонування української мови, а також спроб русифікувати освітній і виховний процеси міністром Д.Табачником та деякими чиновниками на місцях, зокрема, в Києві, Одесі, Донецьку, Макіївці й інших містах. Дійшло до того, що офіційні веб-сайти Луганської обласної ради та Луганської міської ради функціонують тільки російською мовою, всупереч постанові Кабінету Міністрів України від 4 січня 2002 року № 3 «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої

влади» та спільному наказові Держкомтелерадіо і Держкомзв'язку від 25 листопада 2002 року № 327/225 «Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади».

Не сприяє шанобливому ставленню до державної мови як однієї з основ конституційного ладу в Україні і те, що Президент України та працівники його адміністрації не підтримують українськомовні засоби масової інформації, зокрема проігнорували звернення Комітету захисту українських журналістів щодо встановлення Дня українськомовної преси, натомість патрунували проведення в Україні конгресу Всесвітньої асоціації російськомовної преси. Як аргументи для виправдання такої ситуації використовуються необґрунтовані твердження, що, мовляв, так історично склалося, і таким, відповідно, є попит і пропозиція. Якщо при цьому не пояснювати, як воно так склалося, яким терором і насильством щодо державотворчої нації досягався подібний «попит», тоді це, щонайменше, лукавство. Бо ж вважати нормальною ситуацію, за якої наклад українськомовних газет ледь перевищують 30 відсотків, а українськомовних журналів – 10 відсотків, може лише колоніальна адміністрація.

Така позиція представників найвищих щаблів державної влади заохочує державних службовців середньої та нижчої ланок, посадових і службових осіб органів місцевого самоврядування свідомо порушувати статтю 10 Конституції України та цілеспрямовано спотворювати її тлумачення з метою запровадження російської мови замість державної.

Висловлюючи нашу глибоку стурбованість таким ставленням нинішньої влади до державної мови в Україні, ми наголошуємо на тому, що Президент України як гарант додержання Конституції України, прав і свобод людини та громадянина зобов'язаний не допустити нівелювання статусу української мови і підриву державності України.

З огляду на викладене вимагаємо:

- 1) забезпечити додержання конституційних гарантій щодо всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на всій території України;
- 2) зобов'язати посадових і службових осіб органів державної влади вживати українську мову як мову офіційного спілкування;
- 3) припинити антиконституційну практику призначення на посади в органах державної влади та органах місцевого самоврядування осіб, які не володіють українською мовою;
- 4) вважати посадових і службових осіб органів державної влади, які під час виконання ними службових обов'язків нехтують вимогами положення частини першої статті 10 Конституції України, такими, що не відповідають займаній посаді;
- 5) забезпечити приведення рішень органів місцевого самоврядування з питань використання державної мови у відповідність до Конституції і чинного законодавства;
- 6) забезпечити право громадян на всій території України на одержання інформації українською мовою через вироблення механізмів підтримки українськомовних газет і журналів.

За дорученням Координаційної ради з питань захисту української мови при Київській

міській організації товариства «Меморіал» ім. В.Стуса –

Голова Коордради, член Національної  
спілки журналістів України Тарас Марусик

Звернення підтримали:

Професор Національного університету  
«Києво-Могилянська академія», Надзвичайний  
і Повноважний Посол України Володимир Василенко

Голова Київського благодійного фонду імені  
О. Гірника «Українським дітям – українське слово»,  
Народний депутат України Юрій Гнаткевич

Професор Національного університету  
«Києво-Могилянська академія» Лариса Масенко

Народний депутат України Олесь Доній

Автор «Мовного балансу України»,  
політтехнолог, віце-президент Української PR Ліги Олег Медведєв

Професор Національного університету  
«Києво-Могилянська академія» Володимир Панченко

Професор Київського національного університету  
імені Тараса Шевченка, Заслужений журналіст  
України, заступник голови Всеукраїнського  
товариства «Просвіта» ім. Т.Шевченка Олександр Пономарів

лауреат Національної премії України  
імені Тараса Шевченка, виконавчий  
директор Ліги українських меценатів Михайло Слабошпицький

Голова Центру громадських ініціатив  
«Інформаційне суспільство», голова  
Національної ради України з питань  
телебачення і радіомовлення (2005-2009 р.р.) Віталій Шевченко

Професор Київського міжнародного університету,  
Заслужений діяч науки і техніки України,  
член Центрального правління Всеукраїнського  
товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка Іван Ющук

Директор Всеукраїнської громадської організації

"Громадський рух "Не будь байдужим!" Оксана Левкова

Голова постійної комісії Київської міської ради  
з питань культури та туризму, член Національної  
спілки журналістів України Олександр Бригинець

Громадянський рух «Відсіч» Михайло Свистович

Старший викладач Національного університету  
«Києво-Могилянська академія»,  
експерт Центру політико-правових реформ Олексій Курінний

Редактор сайту «Слово і діло»,  
правозахисник Володимир Богайчук

Заступник голови громадської  
організації «Люстрація» Олександр Куліковський

Голова Комітету захисту українських  
журналістів Микола Закалюжний

Генеральний директор Фундації ім. Олега Ольжича,  
Заслужений працівник культури України Сергій Кот

Директор дитячого видавництва «Прудкий равлик»,  
член Національної спілки письменників України Леся Воронина

ВГМО «Національний Альянс» В'ячеслав Пономарьов